

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA FILOZOFICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Kristýna Kozáková

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Etnografie Sboru dobrovolných hasičů Seč

– co obnáší být dobrovolným hasičem právě v této lokalitě?

Kristýna Kozáková

Bakalářská práce

2017

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kristýna Kozáková**
Osobní číslo: **H14600**
Studijní program: **B6703 Sociologie**
Studijní obor: **Sociální antropologie**
Název tématu: **Etnografie Sboru dobrovolných hasičů Seč - co obnáší být dobrovolným hasičem právě v této lokalitě?**
Zadávající katedra: **Katedra sociálních věd**

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je provést etnografii Sboru dobrovolných hasičů na Seči. Na základě terénního výzkumu se autorka bude snažit zodpovědět pracovní výzkumnou otázku: Co to znamená být dobrovolným hasičem na Seči jak s ohledem na individuální rovinu aktérů, tak s ohledem na sociální dynamiku oblasti? Teoreticky bude autorka stavět na Bourdieuhovo konceptu kapitálů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOURDIEU, P. Teorie jednání, Praha: Karolinum, 1998

RÁZKOVÁ, S. Odlišné přístupy k hasičství, bakalářská práce, Univerzita Pardubice, 2015

SOUKUP, Václav. Přehled antropologických teorií kultury. Vyd. 2. Praha: Portál, 2004, 229 s. Studium (Portál)

CHMELÁŘ, Josef. Příspěvky k dějinám požární ochrany v okrese Chrudim. Vyd. 1. Praha: Tisková, ediční a propagační služba, státní podnik, 1990

RŮŽIČKA, Michal a Petr VAŠÁT. Základní koncepty Pierra Bourdieho: pole - kapitál - habitus. Antropoweb[online]. 2011

MURPHY, Robert Francis. Úvod do kulturní a sociální antropologie. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004, 268 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), sv. 15.

PILEČEK, Jan. Koncept sociálního kapitálu: pokus o přehled teoretických a metodických. Geografie [online]. 2010, 115

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Tomáš Boukal, Ph.D.**

Katedra sociálních věd

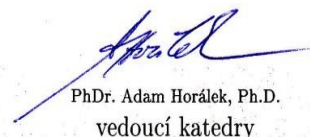
Datum zadání bakalářské práce: **31. března 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2017**

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2016

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na mojí práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/200 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 6. 2017

.....

Kristýna Kozáková

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Janě Jetmarové, Ph.D. za prvotní rady, které jsem od ní obdržela a dále vedoucímu mojí práce PhDr. Tomáši Boukalovi, Ph.D. za vedení práce, cenné rady, a především trpělivost, kterou semnou měl. V neposlední řadě všem pedagogům, kteří mi poskytli rady ohledně odborných zdrojů a všem respondentům, kteří mi byli ochotni poskytnout rozhovory a zodpovědět všechny mé zvědavé otázky. Také děkuji své rodině, která pro mne byla po celou dobu studia velkou psychickou i finanční oporou a podporovala mě ve všech mých rozhodnutích.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá Sbořem dobrovolných hasičů v Seči. Snaží se popsat aktivity spojené s členstvím ve sboru. Do práce je začleněn sociální kapitál dobrovolných hasičů v Seči. Snaží se zodpovědět základní výzkumnou otázku: Co obnáší být dobrovolným hasičem právě v této lokalitě? Informace jsou získávány pomocí zúčastněného pozorování a polostrukturovaných rozhovorů.

Klíčová slova

Dobrovolní hasiči, sociální kapitál, výjezdová jednotka, požární útok, pořádání akcí

Annotation

This bachelor thesis deals with a volunteer fire brigade in Seč. Tries to describe activities associated with membership in volunteer fire brigade in Seč. Bachelor thesis contains social capital volunteer firefighters in Seč. Tries to answer a basic research question: What involves to be a volunteer firefighter in this locality? Information is obtained by participate observation and interviews.

Keywords

Volunteer firefighters, social capital, emergency unit, fire attack, organizing events

Obsah

0	Úvod	10
0.1	Slovníček pojmů.....	11
1	Pozorování závodů v Morašicích	14
2	Metodologie.....	16
3	Hasičský záchranný sbor a Sbor dobrovolných hasičů	18
3.1	HZS – Hasičský záchranný sbor	18
3.2	SDH - Sbor dobrovolných hasičů	19
4	Sbor dobrovolných hasičů Seč	20
5	Kapitál v pojetí P. Bourdieu a dobrovolní hasiči	22
6	Požární útok.....	27
7	Další činnosti SDH Seč	30
7.1	Vánoční a velikonoční jarmark	30
7.2	Hasičský ples.....	31
8	Výjezdová jednotka SDH Seč	32
9	Natáčení a tvorba filmu	37
9.1	Volba vizuálního modulu.....	37
9.2	Samotné natáčení	37
9.3	Rozhovory	39
9.4	Střih a tvorba audiovizuálního díla	42
10	Závěr.....	43

11 Bibliografie.....	45
11.1 Ostatní zdroje	46
11.2 Seznam příloh.....	46
12 Přílohy	48

0 Úvod

Pro svůj výzkum jsem si vybrala prostředí dobrovolných hasičů ze Seče. K těmto lidem jsem se dostala teprve nedávno, ale i za tak krátkou dobu jsem si k nim vybuodovala velice vřelý vztah. Proto pro mě bylo velmi příjemné zaobírat se ve své bakalářské práci právě touto skupinou lidí a vztahy k nim si ještě více prohloubit.

Cílem práce je přiblížit, co obnáší být dobrovolným hasičem v Seči. Proto se zde pokusím představit činnosti sboru. Hlavní myšlenkou této práce je ovšem zjistit, jaké sociální kapitály získá dobrovolný hasič ze Seče členstvím ve sboru. Zajímá mě, jaké s sebou nese členství výhody a jakým povinnostem se naopak členové musí podřídit. Celý tento projekt jsem se rozhodla zpracovat na základě Bourdieuho konceptu kapitálu. Aplikováním právě tohoto teoretického konceptu na komunitu dobrovolných hasičů, bych měla dostat odpověď na otázku, co obnáší být dobrovolným hasičem právě v Seči?

Ke své práci jsem se rozhodla přidat krátký dokumentární film. Jeho úkolem není zobrazit celou bakalářskou práci strukturálně, nýbrž tuto práci doplnit a skrze etnografii přiblížit život sboru dobrovolných hasičů.

Na začátku své práce jsem se rozhodla vysvětlit několik pojmů, které budou provázet celý text. V práci je začleněno také jedno zúčastněné pozorování ze závodů v Morašicích pro celkové navození atmosféry čtenáři. Poté se věnuji metodologii výzkumu. Popisuji hlavně to, v jakém časovém intervalu můj výzkum probíhal, a také své techniky sběru dat, kterými jsou zúčastněné pozorování a polostrukturované rozhovory. V další kapitole se věnuji popisu Hasičského záchranného sboru České republiky a Sboru dobrovolných hasičů. Uvedena je také stručná historie sboru dobrovolných hasičů v Seči, kterou jsem se rozhodla doplnit o citace svých informantů. Po stručném popisu dobrovolných hasičů jsem se rozhodla věnovat teoretické části, sociálnímu kapitálu podle P. Bourdieuho, jež jsem doplnila citacemi

výpovědi mých informantů. Dále se ve své práci zabývám věcmi a zážitky, které mne v terénu potkaly. Z nichž je to především popis činností sboru dobrovolných hasičů Seč, jak funguje výjezdová jednotka, pořádání různých akcí, a hlavně hasičský útok v požárním sportu.

0.1 Slovníček pojmů

Nejprve, bych ráda vysvětlila některé pojmy, které jsou často užívané, a budou se v mé práci opakovat. Snažila jsem se je popsat svými vlastními slovy tak, aby jim každý dobře porozuměl.

BĚČKAŘ – člověk, jenž má za úkol zapojit dva spoje a roztáhnout béčkovou hadici, která vede od mašiny k rozdělovači. Ulehčuje také člověku na rozdělovači tíhou nesených hadic.

BĚHAT – slovo běhat používají v hasičské komunitě, alespoň v té, ve které můj výzkum probíhal, naprosto všichni. Jedná se o slangový výraz pojmu účasti na hasičských závodech, bytí součástí jednoho družstva, být obsazen na jedné pozici z mužstva a být důležitý pro celý tým.

CĚČKA – hadice typu „C“, které jsou svým rozměrem užší než hadice typu „B“, se nachází za rozdělovačem až k proudařům.

DOBRÁCI – tento termín označuje dobrovolné hasiče a je mezi hasičskou komunitou ve slangovém výrazu často užíván.

DVĚ „B“ – soutěž v požárním útoku kde jsou na sebe napojené dvě hadice nazývané se „béčko“. Béčko proto, že se tak hadice jmenuje podle své šíře. Další variantou můžou být i tři „B“, kdy jsou na sebe napojeny tři hadice rozměru „B“. Vzdálenost je tímto delší o 30 metrů.

KÁĎ – velká nádoba o objemu jednoho metru krychlového, která je napuštěna vodou a v průběhu celé hasičské soutěže je voda doplňována z místních hydrantů. Košář se do ní ponoří s košem a náběrač se savicí.

KOŠ – koš je sací zařízení, které namontuje košář na savici a tím nasajeme vodu do savic, ze kterých nasává vodu stroj a posílá jí dál do hadic a tím výsledně do terčů.

KOŠAŘ – od košaře se odvíjí celá rychlost útoku. Košář má za úkol namontovat sací koš na savici, a ponořit ho do kádě s vodou, odkud bude sací koš sát vodu do savic a dál do mašiny.

MAŠINA – Mašina, neboli přenosná požární stříkačka, je stroj určený k provedení požárního útoku, který pohání vodu hadicemi za sebou zapojenými od vodního zdroje až po terče.

NÁBĚRÁŘ – náběrač neboli savičář je člověk, který běží hned za košařem. Má za úkol košařovi přidršet savici tak, aby na ní košář mohl co nejsnadněji namontovat koš. Poté náběrač nabere do savice vodu z kádě a savici poté narazí na druhou savici, která vede přímo do stroje, a tím dostane vodu do hadic.

PLATO – dřevěná paleta, na které si závodníci rozloží svoje hadice a připraví se k útoku. Plata jsou dvě, jedno je přípravné a druhé závodní. Na plato přípravné si závodníci odloží svoje náčiní ještě před začátkem požárního útoku, kde příslušný rozhodčí zkontroluje, zda jsou všechny jejich hadice a vybavení správných rozměrů a splňují tak všechna kritéria ligy okresu Chrudim. *„Jakmile vložíme jakékoli prostředek kterej potřebujeme k běhání na plato, začíná nám běžet čas pěti minut přípravy. Když je to natrénovaný tak se to dá stihnout i do těch tří minut ta ríprava“* (Michal F.).

PROFÍCI – profesionální hasiči, kteří se touto prací živí, členové Hasičského záchranného sboru.

PROUDAŘ – proudaři jsou v týmu dva. Oba mají za úkol naplnit nástřikové terče vodou o objemu deset litů dokud se nerozsvítí signalizace červeného světla na znamení toho, že jsou terče již plné.

PROUDNICE – proudnice je kovová část, která je určena na přesnější stříkání vody z hadic. Má úzký otvor, kterým voda vychází, tudíž je snazší trefit se do nástřikových terčů a nastříkat určených deset litrů.

SAVICE – savice je gumová hadice, která má na obou koncích montovací závit, na který se z jedné strany namontuje koš, který saje vodu z kádě, a ze strany druhé se namontuje druhá hadice, která je zamontována do stříkačky. Savičář po zasunutí savice do kádě savici vytáhne, tím nabere vodu a obě savice do sebe zapojí a dostane tak vodu do stroje, který ji pohání vpřed do hadic.

STROJNÍK – Strojník je pozice jednoho ze sedmi členů týmu, který ovládá mašinu neboli stroj. Má za úkol nasadit savici do stroje a sledovat celé dění na dráze, aby v okamžiku, kdy jsou všichni na svých místech, mohl zmáčknout plyn a poslat vodu dopředu proudařům až k terčům.

TROJÁK – troják neboli rozdělovač rozděluje vodu od přenosné požární stříkačky k oběma proudařům. Může zpomalit útok a jednomu z proudařů například uzavřít kohout, pokud vidí, že proudař nemá zapojenou proudnici na svoji hadici typu „C“.

UTAHOVÁK – utahovák je velká kovová vidlice, která slouží k utažení kluba smotaného z hadic. Hadice se lépe utáhnou a tím se lépe nesou, když s nimi proudaři běží dopředu k terčům.

1 Pozorování závodů v Morašicích

Je sobota 1. října, osm třicet hodin ráno a my právě přijíždíme na poslední ligový závod sezóny, který se koná v nedalekých Morašicích u Heřmanova Městce. Vystoupíme z tranzitu¹ a jdeme sepsat prezenční listinu běžců. Všichni se tu zdraví, vítají a jsou velice šťastní, že jsou opět "mezi svými". Páni a Paní rozhodčí jsou hezky ustrojeni do svých hasičských uniforem. Všichni mají bílou košili, kterou zakrývá sako tmavé modré barvy s různými odznaky a vyznamenáními. Muži mají dlouhé kalhoty a dámy sukni ke kolenům. Každý rozhodčí vlastní píšťalku a dva praporky. Jeden praporek je bílé barvy a druhý barvy červené. Bílý praporek značí, že útok proběhl v pořádku bez problémů. Červený praporek slouží k oznámení neplatného pokusu.

Všechna mužstva se postupně sjíždí dohromady na místní hřiště, kde už je připraveno občerstvení v podobě alkoholických i nealkoholických nápojů, bramboráček s kečupem a spousty dalších pochutin. Na devátou hodinu hlásí nástup. Všichni se shromažďují před velké pojízdné pódium, na kterém jsou vystaveny poháry a ceny pro budoucí vítěze. Sedí tu i DJ, který pouští hudbu. Rozhodčí a pořadatelé hlásí "pozor" a "pohov". Poté vítají sportovce a představují svou organizační strukturu. Všichni pozorně poslouchají, i když jsou s podobnými věcmi seznámeni na každém ligovém závodě. Je to symbolem úcty a slušného vychování. Rozhodčí zahlásí "pozor a rozchod k plnění disciplíny" a všichni se opět s úsměvem rozchází ke svým hasičským autům, aby se převlékli do sportovních elastů, dresu, atletických treter a helmy. Připravují si svá vybavení tak, aby se jim jejich útoky podařily co nejlépe. Přemotávají si hadice, připravují proudnice, zahřívají „mašinu“ a navlékají helmy. Všechna svá vybavení potom přesouvají na plato ke kádi. A nyní se již první mužstva připravují k útoku. Jejich tři minuty na přípravu jsou u konce. Závodníci se přesouvají na startovní čáru a

¹ Ford Transit – vozidlo ve vlastnictví SDH Seč, jimž se dobrovolní hasiči dopravují na závody

pan startér výstřelem zahajuje závod. První útok začíná, nenastal však bez problému.

Časomíra začala běžet ještě dřív, než pan startér vystřelil. Problém byl naštěstí hned vyřešen a mužstvo mohlo dokončit svůj sportovní útok. Tento závod bude opravdu napínavý, protože v tuto sezónu jsou mužstva, která jsou umístěná na prvních čtyřech místech téměř vyrovnaná, a proto výsledek závodu není jednoznačný, oproti minulé sezóně, kdy byl vítěz jasný téměř v půlce sezóny. Jedná se sestupně o Zbožnov, Holetín, Morašice a Hlinsko. Pokud dnes Holetín bude mít dobrý čas, a Zbožnovu se jejich útok nepodaří, je možné, že ve finále vyhraje celou sezónu, a porazí tak tým, jenž má ve svém družstvu dva reprezentanty ČR.

Organizační problémy neustávají, a skoro každý tým je odstartován až na druhý pokus, vzhledem ke špatné časomíře. Závodníkům to ovšem nevádí, všichni to berou sportovně. Nyní se chystá ke svému útoku Zbožnov. Zbožnov vybíhá, provádí útok. Jejich dva atleti na místech proudařů nezklamali, a tým tak již teď ví, že se svým časem vyhrává dnešní soutěž a díky součtu bodů i celou ligu okresu Chrudim. Závodníci pokračují dál, všichni se baví, smějí a plní si své osobní a týmové rekordy. Na dnešní ligové soutěži je i další disciplína, kterou jsou tak zvané rozstřely². Osm prvních nejlepších týmů s dnešním nejlepším časem soutěží o první tři místa. Seč se samozřejmě také účastní, a patří se svým časem mezi osm nejlepších. Chystají se ke svým útokům. Dokonce poráží i Zbožnov, což je pro ně opravdu veliký úspěch. Nakonec Seč ve finálovém rozstřelu o první a druhé místo poráží Choltice, které jsou v sestříkávání plechovky rychlejší. To ale nevádí. Seč se umístila na druhém místě, a je za to velice šťastná. Nakonec se všichni přemísťují opět pod pojízdné podium, kvůli vyhlášení vítězů dnešních závodů a vyhlášení celé ligy okresu Chrudim. Všechny hasičské sbory slaví, radují se, fotí se s cenami, a emoce z nich sálají. Ve finále se všichni rozejdou ke svým hasičským autům, rozloučí se, a odjíždějí domů.

² Disciplína v požárním sportu, která mezi sebou nechá soupeřit dvě družstva běžící současně vedle sebe. Ten, komu se rozsvítí dříve světla u terčů, vyhrál a postupuje do dalšího rozstřelu.

2 Metodologie

Cílem mé práce je zjistit, co obnáší být dobrovolným hasičem právě v Seči. Chtěla jsem odhalit, co mým respondentům přináší být členem SDH Seč, jaké z toho plynou výhody a jaké povinnosti.

A jak jsem se k tématu hasičů vůbec dostala? U mě to nebylo tak, jako u jiných, kteří si zvolili obdobné téma k psaní bakalářské práce. Nevyrostla jsem v hasičské komunitě, nikdo z mých rodičů není dobrovolným hasičem, a nikdy dříve jsem se s tímto tématem nesečkala. Bylo to pro mne něco nového, dosud neobjeveného. Jsem ráda, že mne tato skutečnost potkala.

K dobrovolným hasičům, a to konkrétně k Sečským, mě přivedl můj přítel, který v tu dobu začínal také běhat³. Tvořilo se totiž nové družstvo, Seč B, které v té době začínalo svou kariéru. Začala jsem se tedy v tomto kolektivu více objevovat, navštěvovat je, pomáhat s pořádáním různých akcí, s obsluhou za barem na denních i nočních soutěžích, na šatně při pořádání hasičského plesu, a podobně. A když mi paní doktorka Jetmarová vnukla myšlenku, abych se zaměřila na pozorování a výzkum dobrovolných hasičů ze Seče, byl to pro mě úkol velice nelehký.

I přesto, že jsem s nimi v pravidelném kontaktu, musím se pokusit o lehký odstup, ale zároveň tu správnou míru zainteresovanosti, která by byla pro moji práci nejvhodnější. Neměla bych popisovat zaujatě, proto se pokusím o vzdálenější objektivní názor.

³ Slovo běhat používají v hasičské komunitě naprosto všichni závodníci. Jedná se o slangový výraz pojmu účasti na hasičských závodech, být součástí jednoho družstva, být obsazen na jedné pozici z mužstva a být důležitý pro celý tým.

Terénní výzkum jsem prováděla od března roku 2016 až do května roku 2017, kdy jsem se při svém působení na různých akcích a závodech, snažila pozorovat dění a zapisovat si poznámky vhodné pro můj další výzkum.

„Metodou charakteristickou pro antropologii je zúčastněné pozorování. Tento poněkud těžkopádný termín označuje to, že výzkumník žije mezi lidmi, které studuje, účastní se jejich společenského života, pozoruje, co se děje a táže se, když něčemu nerozumí“ (Murphy 1998: 219).

Přesně jak Murphy popisuje, účastnila jsem se společenského života mnou zkoumaných lidí a pozorovala, co se děje. Dále jsem se rozhodla svůj výzkum rozšířit o polo strukturované rozhovory s mými informanty. Tento způsob výzkumu se mi jeví jako nejvhodnější, protože díky němu mohu získat kvalitní informace, a dozvím se o tématu co nejvíce podrobných věcí, na základě kterých si potom budu moci udělat co nejpřesnější závěr a co nejlépe si zodpovím celou svou výzkumnou otázku.

Do metodologie jsem se rozhodla zahrnout i podkapitulu s výňatkem z rozhovorů s mými informanty, abych ukázala, jaké otázky jsem pokládala, co bylo součástí rozhovoru, a jakých odpovědí se mi dostalo.

3 Hasičský záchranný sbor a Sbor dobrovolných hasičů

V první řadě jsem se rozhodla popsat zvlášť hasičský záchranný sbor (neboli profesionální hasiče) a hasiče dobrovolné.

3.1 HZS – Hasičský záchranný sbor

Cílem hasičského záchranného sboru je chránit životy a zdraví obyvatel, dále životní prostředí, zvířata a majetek obyvatel před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi, které můžeme nazývat živelnými pohromami. Hasičský záchranný sbor je součástí tak zvaného IZS – Integrovaného záchranného systému. Integrovaný záchranný systém je uspořádání pravidel, spolupráce, vazeb a koordinace záchranných a také bezpečnostních složek. Mezi IZS patří mimo jiné Hasičský záchranný sbor České republiky, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky. Hasičský záchranný sbor ČR je hlavním aktérem a koordinátorem celého integrovaného záchranného systému. To znamená, že pokud zasahuje více složek IZS, na místě většinou velí příslušník Hasičského záchranného sboru ČR, který řídí spolupráci všech složek. Operační a informační středisko IZS, kterým je operační a informační středisko HZS ČR, povolává a nasazuje potřebné síly a prostředky jednotlivých složek IZS v konkrétních lokalitách. Integrovaný záchranný systém je řízen krizovými orgány jednotlivých krajů a Ministerstvem vnitra⁴.

Velitel zásahu má při provádění záchranných prací rozsáhlé pravomoci. Může mimo jiné zakázat vstup osob na místo zásahu, nařídít evakuaci osob nebo stanovit jiná dočasná omezení k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí. Velitel zásahu je také

⁴ Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, © 2017, Integrovaný záchranný systém. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>,

oprávněn vyzvat ostatní osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci. Firmy a občané mají ze zákona povinnost tuto žádost o pomoc při řešení mimořádné události vyslyšet a naplnit.

Integrovaný záchranný systém vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a dalších složek při řešení mimořádných událostí (požárů, havárií, dopravních nehod, atd.) a to v roce 1993⁵.

Spolupráce na místě zásahu uvedených složek vždy existovala. Avšak odlišná pracovní náplň i pravomoci jednotlivých složek vedou k určité organizaci a koordinaci postupů práce.

3.2 SDH - Sbor dobrovolných hasičů

Na rozdíl od profesionálních hasičů neboli HZS, sbor dobrovolných hasičů doplňuje činnost profesionálního hasičského sboru.

Sbor dobrovolných hasičů bývá sponzorován obcemi, nebo financován firmami, které mu dávají sponzorské dary. Kromě hašení požárů zasahují hasiči včetně dobrovolných obvykle také při povodních, jiných živelních pohromách, ekologických haváriích, pomáhají při dopravních nehodách a jiných mimořádných událostech, nebo poskytují jinou technickou pomoc. Spolupůsobí též při prevenci požárů a prevenci dalších nežádoucích událostí.

Hasičské sbory jsou významné z hlediska společenského života téměř každá obec, která sbor dobrovolných hasičů má. Soutěžím v různých hasičských dovednostech se říká požární sport.

⁵ Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, © 2017, Integrovaný záchranný systém. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>

4 Sbor dobrovolných hasičů Seč

Založení Sboru dobrovolných hasičů v Seči sahá daleko do historie a to až do roku 1878⁶, kdy nejprve muselo být rozhodnuto o jeho funkčnosti, o funkcionářích, o složení slibu poslušnosti a schválení obecním výborem. Peníze na vybavení sboru hasicím náčiním a uniformami byly získávány z příspěvku členů, městské rady a z pořádání ochotnických divadelních představení a tanečních zábav. V letech první světové války byla činnost sboru velice omezena, a to hlavně kvůli tomu, že mladí museli na vojnu a staří neměli čas na cvičení ani schůze⁷.

Po skončení války došlo k obnovení všech starých tradic a činnosti sboru. Hasiči hlídali při divadelních představeních a zábavách, na hašení požárů spěchali pěšky, účastnili se veřejného života v obci, asistovali při sázení stromů a nechyběli ani při pokládání základního stavebního kamene Sečské přehrady⁸. Postupem času se jim dostalo lepšího vybavení, které bylo potřeba, a byla jim vystavěna nová požární zbrojnice. Některá z technik slouží dokonce dodnes. Všechny svůj volný čas věnovali dobrovolní hasiči cvičení, které bylo v rekreační oblasti potřebné. Družstva mužů i nově vzniklých dorostenek žen, se začala umisťovat na předních příčkách, a to jak na soutěžích v regionu, tak i na okresních kolech. Členové pokračovali ve zvelebování obce takzvanými brigádami, které trvají dodnes (Bohuslav Š.). V letech devadesátých došlo k náročnějšímu přístupu zásahové činnosti sboru. Jednotka začala vyjíždět na zásahy do blízkého i vzdálenějšího okolí a to podle potřeb profesionální jednotky. Zvýšený počet zásahů v oblasti přinesl potřebu neustálé pohotovosti techniky a na členy sboru a celý sbor byly kladeny vyšší nároky (Bohuslav Š.).

⁶ HISTORIE SDH SEČ – 2008 <http://sdhsec.cz/historie.html>

⁷ HISTORIE SDH SEČ – 2008 <http://sdhsec.cz/historie.html>

⁸ HISTORIE SDH SEČ – 2008 <http://sdhsec.cz/historie.html>

Družstvo dlouhá léta nenašlo konkurenta, který by ho přemohl v požárním útoku, a sedmkrát po sobě obhájilo první místo v celé lize. *„V současné době disponujeme kvalitními zásahovými obleky a přilbami, dýchací technikou, čerpadly, motorovými pilami, elektrocentrálou a člunem pro práci na vodě. Toto vybavení není nadstandardní, ale nutné a několikrát se nám osvědčilo a to konkrétně v posledních letech, kdy se nám nevyhýbaly povodně ani větrné smrště“* (Bohuslav Š.).

Od ledna roku 2002 se změnila kategorie zásahové jednotky na vyšší třídu, a tím se zvýšily i nároky na odbornou přípravu členů jednotky, která musí absolvovat specializační kurzy ve výcvikových hasičských střediscích a je určena i pro pomoc při dopravních nehodách (Bohuslav Š.).

„Jsme velice rádi, že se nám za pomoci našeho města a státní dotace, podařilo získat nové vozidlo. Staré bylo již nedostačující pro činnost naší jednotky. Toto nové vozidlo nebude sloužit ani požárnímu sportu, ani jako zábava našim členům, ale bude splňovat náplň práce hasičů, tedy ochranu osob, zvířat a majetku. Díky tomuto vozidlu bude možno být více k dispozici a spolupráci místní profesionální jednotce. Dojezdy na místo zásahu budou kratší, díky vybavení tohoto vozu bude jednotka moci zasahovat také například při vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel. Členové posádky jsou řádně vyškoleni k poskytování první pomoci, což bude pro naše město a jeho okolí velkým přínosem, zejména proto, že zde není zřízena záchranná služba a tak její dojezdové časy jsou velmi dlouhé“ (Bohuslav Š.).

„Také nadále pokračujeme v tradičním podílu na společenském dění v obci. Každoročně sbor pořádá hasičský ples, podporovaný místními podnikateli a podniky. Jsou rovněž organizovány různé společenské akce pro děti a jejich rodinné příslušníky, jako je například dětský den a podobně“ (Bohuslav Š.).

5 Kapitál v pojetí P. Bourdieu a dobrovolní hasiči

„Kapitál sociální je suma aktuálních i potenciálních zdrojů, které může určitá osoba využít díky tomu, že se zná s druhými lidmi. Je to bohatství styků a známostí, které mohou být užitečné“ (Linhart, J. a kol. 1996: 241).

Bourdieu vysvětluje sociální kapitál jako množství statků, známostí, zdrojů, jež můžeme díky velké síti kontaktů, které známe, využít ve svůj vlastní prospěch. Toto tvrzení se přesně promítá do mého terénního výzkumu. Dá se to podložit hlavně mým zjištěním, že pokud potřebuje pomoci jeden ze sboru, všichni tak učiní. *„Mám mnoho známých a ne jen tady v okolí. Na hasičských soutěžích jsem poznal spoustu lidí, teď už přátel, který můžu poprosit o pomoc nebo o radu, ať už se to týká hasičského sportu nebo čehokoliv jiného“ (Michal F.).*

Coleman na druhou stranu chápe sociální kapitál takto: *„... jako příslušnost k fungující rodině, komunitě či společenství, ve kterých existuje vysoká míra důvěry a kde existují jasně vyjádřené normy, doprovázené defektivními sankcemi. Příslušnost k takové sociální struktuře je přitom zvláště důležitá pro děti a adolescenty a má klíčový pozitivní vliv na jejich vzdělávací dráhu“ (Veselý 2007: 2).*

Příkladem právě toho, jak kapitál vysvětluje Bourdieu je, že jeden z členů dobrovolných hasičů chtěl na své zahradě udělat zámkovou dlažbu o veliké rozloze, a proto využil svých známostí k pomoci při tomto úkonu.

„Objem sociálního kapitálu, jímž člen společnosti disponuje, je dán velikostí sítě kontaktů, které je schopen mobilizovat pro svoji potřebu, a velikostí ekonomického, kulturního a symbolického kapitálu těch, z nichž se síť jeho známostí skládá“ (Linhart, J. a kol. 1996: 241).

Model sociálního kapitálu podle P. Bourdieu ve své teorii. Jeden z členů dobrovolných hasičů využil svůj zdroj, že se zná s druhými lidmi, kteří mu půjčili kapitál – stroje, které vlastní – díky kterému měl svou práci hotovou minimálně o dva týdny dříve.

Navíc se u této činnosti téměř nenadřel, tak jako kdyby neměl síť kontaktů, která by mu mohla se svým kapitálem jakkoliv vypomoci.

„Přijeli k nám kluci z Hoješína, vybagrovali to, my jsme to zaházeli štěrkem a bylo to hotový.

Kdyby to měl táta dělat sám s kolečkem a lopatou, byli bysme tady ještě teď“ (Ondřej Ch.).

„Profit, který sociální kapitál svým držitelům poskytuje, posiluje solidaritu skupiny zúčastněných. Tento profit má vedle čistě hmotné podoby především podobu služeb a protislužeb. Navíc poskytuje sociální kapitál svému držiteli též profit symbolický, určitou prestiž spojenou s kontakty s užitečnými a vyhledávanými lidmi“ (Linhart, J. a kol. 1996: 241).

Starší členové týmu, jsou držiteli sociálního kapitálu, rad a zkušeností, které se snaží předávat mladším generacím. V dobách, kdy hasičský sport teprve začínal, to byli právě oni, kteří vyhrávali všechny závody, na které přijeli. Stali se tak držiteli velkých zkušeností, které si nenechávají jen pro sebe. *„Ty starší zkušený nám choděj pomáhat na tréninky a předávat nám svoje rady žejo, když už běhají třeba dvacet let...“ (Filip K.).*

Dalo by se říci, že mladší družstvo ke svým předchůdcům vzhlíží a snaží se je napodobovat v jejich úspěších a pílí na cestě k dosažení úspěchu. *„Je strašně těžký běhat ve stínu někoho...ty ostatní od nás něco čekají a to nějak nepřichází“* směje se Michal F.

Mužstvo starších neboli mužstvo A, které ve svých dobách zvítězilo všude, kam přijelo, předalo nově vzniklému týmu velký sociální kapitál, velké jméno, které si získali právě svými vyhranými závody. Nyní kamkoliv nově vzniklé mužstvo přijede, konkurence se jich obává a má pocit, že je zbytečné s nimi soutěžit, jelikož opět vyhrají. Mladší mužstvo bohužel kapitálu, který jim byl předán, nedostalo, a to hlavně kvůli celkovému pokroku sportu na mnohem vyšší úroveň. *„Tak všechno jde hrozně dopředu, když běhali tátové, tak nebylo takový vybavení a takový stroje, teď je to prostě všechno posunutý úplně jinam“ (Michal F.).*

Dle mého výzkumu jsou dobrovolní hasiči velkými držiteli sociálního kapitálu. Usuzuji tak podle toho, že každý z nich je nějakým způsobem zavázán, v dobrém slova smyslu, tomu druhému. Ať už se jedná o výpomoc na zahradě, při stavění pergoly, při zabijačce, nebo při jakékoliv jiné aktivitě. Vzájemně si vždy vypomáhají a půjčují si svůj kapitál.

„Třeba čtrnáct dní zpátky jsme pomáhali Tomášovi stěhovat ledničku z bytu. Napsal do naší společný konverzace a my jsme prostě šli, nikdo se neptal, co kam a proč, prostě jsme tam šli. Tohle panuje i u našich tátů, i když spolu už třeba neběhají tak si pomáhají mimo práci, s čím potřebují, u nás třeba teď byli dělat pergolu a příště si to zas oplatěj u někoho jinýho s něčím jiným“ (Filip K.). Jednou dělá řidiče na společně trávené akce jeden z týmu, poté řídí zase někdo jiný. Benzín si neplatí, nikdo není nikomu nic dlužen, je to bráno jako protislužba, přesně tak, jak uvádí Bourdieu ve své teorii sociálního kapitálu. Není v tom žádný problém a výmluvy. Vzájemná výpomoc je brána jako samozřejmost.

„Typickým symbolickým kapitálem je například čest, jak ji chápou středomořské národy: vytváří ji čistě jenom pověst, představa těch druhých, kteří na základě určitých společenských přesvědčení vidí a hodnotí tu a tu vlastnost a to a to chování jako čestné nebo nečestné“ (Bourdieu 1998: 81).

Myslím si, že velitel dobrovolných hasičů disponuje opravdu velikým kapitálem a znalostmi, které je schopen předávat dalším generacím. Soudím tak podle výpovědí informantů, kteří mi sdělili toto: *„No vlastně velitel tady sboru dobrovolných hasičů sloužil několik let v Pardubicích u profesionálních hasičů, dělal velitele družstva, takže má spoustu zkušeností a teď dělá velitele stanice profesionálních hasičů tady v Seči. Pomáhá nám a zaškoluje nás, abychom věděli, co si použít u různých situací, abychom pak věděli jak jednat naostro při zásahu...“* (Filip K.).

„Základní tezí Bourdieuho konceptu habitu je, že habitus je soubor individuálních a individualizovaných dispozic, tj. Předpokladů k tomu vnímat, myslet a jednat ve světě určitým způsobem“ (Vašát, Růžička 2011: 131).

Vedoucí dobrovolných hasičů je opravdu velký držitel sociálního kapitálu, znalostí a zkušeností, které se snaží všem členům předat, aby je i oni měli, a stejně jako on jimi disponovali. Získal je svým působením na různých pozicích u hasičů. Tím, že má hodně zkušeností, o kterých ostatní členové sboru ví, se posunul na vrchol celé hierarchie⁹ a tudíž má uznání od ostatních členů sboru, kteří ho poslouchají ve všem, co jim řekne. Věří mu a spoléhají na něj. Svými schopnostmi se mu u nich dostalo obrovského uznání. Nedovolí si o jeho rozhodnutích pochybovat a vždy mu splní každé jeho přání.

„Společenské uznání, jehož zisk je ve svých důsledcích totožný se ziskem moci, je dle Bourdieuho konečným cílem všech sociálních bojů, symbolických i otevřených, které rozehrávají – vědomě či nevědomě – všichni sociální aktéři ve všech sociálních polích“ (Růžička, Vašát 2011: 130).

„Habitus je generativní a jednotící princip, který z charakteristických vztahových rysů vlastních určitému postavení, vytváří jednotný životní styl, to jest celek, v němž se sjednocuje volba osob, statků i praktických činností“ (Bourdieu 1998:16). Na základě výpovědí mých informantů, jsem zjistila, že většina z členů dobrovolných hasičů, bere tento sport a celkové působení u sboru jako životní styl. „Tak polovina od profiků jsou i součástí dobrovolných hasičů takže vztah mají dobřej. Ten požární svět je baví, tak proč to nedělat i ve svém volném čase jako koníček“ (Michal F.).

Většina členů SDH má celou hasičskou komunitu, sport, a všechny činnosti s tím spojené, tak ráda, že si své působení u hasičů představují jako své budoucí povolání.

⁹ Jak uvádí Eriksen ve své knize Sociální a kulturní antropologie, většina lidí přebírá členství ve třídě svých rodičů. Je tomu tak i v mém terénu. Vedoucí hasičů přebíral vedení po svém otci, který právě odešel do důchodu. (Eriksen 2008: 177)

„Do budoucna bych chtěl být profesionálním hasičem. Teď jsem na nástavbě, abych mohl jít k profíkům, protože tam potřebuješ maturitu“ (Michal F.).

Zajímavým zjištěním při mém výzkumu pro mě bylo, že nově vzniklé družstvo SDH Seč B jsou vlastně synové členů družstva A. Samozřejmě, že ne všichni, ale z celých sedmi příslušníků, kterých je na jeden požární útok potřeba, jsou v družstvech A a B tři otcové se svými potomky. Někteří z mladších dokonce zaujímají v družstvu stejnou pozici, jako jejich otcové. Zajímalo mě, jestli se pozice dědí z otce na syna. Odpověď byla jasná. *„To se prostě tak sešlo, tohle místo na mě prostě zbylo, nebo jsme si to prostě takhle rozdělili, ale jsem rád, že dělám to samý, co táta, asi to máme v krvi,“* směje se Filip K.

Dozvěděla jsem se příběh, který určitě stojí za zmínku k této teorii. Věc, která mě velice zajímala a na kterou jsem chtěla znát odpověď, byla, zda jsou hasiči žádanější u žen, jestli u nich panuje nějaká rivalita, nebo jak tuto věc celkově v týmu sedmi lidí vnímají. Popsali mi velice zajímavou situaci, která se jim přihodila. Prý se dva z týmu zamilovali do stejné dívky. Oba zastávali stejnou pozici, a to funkci proudáře. Dívka si nemohla vybrat ani jednoho z nich, tak se o ní přetahovali a předháněli. Nakonec je rozhádala, protože jejich rivalita byla opravdu veliká, stáli o ni oba. Nemluvili spolu asi čtrnáct dní, ale potom si oba uvědomili, že vztahy, které v týmu mají, jsou opravdu k nezaplacení a žádná dívka nestojí za to, aby jim toto pouto, které mají, zničilo. Jejich přátelství se rychle urovnalo. Na slečnu zapomněli oba dva a vrátili se k běžnému životu kamarádů z jednoho družstva. I takto se dá vysvětlovat kapitál v pojetí Bourdieuho, proto jsem se rozhodla tento příběh uvést.

6 Požární útok

Požární útok je týmová disciplína. Každé družstvo zahrnuje sedm členů, z nichž každý má své povinnosti, které plynou z jeho pozice, a věci, o které se musí starat. „*Všechno je to o lidech, není to o jednotlivci a ne vždy se to povede každému...*“ (Filip K.).

Každé soutěžní družstvo se skládá z košaře, strojníka, béčkaře, rozdělovače a dvou proudařů. Cílem celého požárního útoku je mít co nejkratší čas v dostřelu vody buď na terče nástřikové, nebo sestřelovací. Nástřikové terče je potřeba naplnit vodou o objemu 10 l, zatímco u sestřelovacích terčů stačí pouze shodit plechovku dolů. První člen týmu, kterého nazýváme košařem, má za úkol namontovat sací koš, díky němuž proudí voda z kádě naplněné vodou do savice a tou do stříkačky, která vede vodu dopředu přímo k terčům. Košař si musí hlídat svůj koš, který nesmí zapomenout v hasičárně. Jeho cílem je připravit koš do auta a natrénovat jeho nejrychlejší namontování na savici a tím i nejrychlejší vodu. Další pozicí v týmu je náběr.

Těmito dvěma celý útok začíná. Náběrač musí nabrat vodu z kádě tak, aby se plynule vlila do další savice a tím i do mašiny. Běží ihned za košařem, který bere koš, náběrač mu podává savici, na kterou koš namontuje, a oba se společně ponoří do vody. Košař, aby vodu nechal proudit košem, a náběrač proto, aby řádně nabral vodu a poslal jí dál k mašině.

Další pozicí je strojník, který ovládá „mašinu“ jak je přenosná motorová stříkačka v hasičském slangu nazývána. Strojník se o stříkačku stará. Jeho úkolem je zajistit její chod, servis a všechny drobné i větší opravy. Každý správný strojník musí sledovat celé dění na dráze (vzdálenost od plata k nástřikovým terčům). Musí odhadnout ten správný moment, kdy poslat vodu do hadic, kterými voda proudí vpřed přímo k terčům. O to, aby voda proudila co nejrychleji dobře rozvinutými hadicemi se stará takzvaný béčkař, který nese název přesně podle hadice, kterou má za úkol roztáhnout co nejdál. Za tak zvaným béčkařem stojí troják, neboli rozdělovač, který má podle mého názoru asi nejtěžší pozici. Může toho nejvíc zkazit.

Má nejvíce spojů, které jsou potřeba našroubovat správně tak, aby je tlak ženoucí se vody nerozpojil. Navíc s sebou nese velké množství kilogramů, protože rozdělovač je opravdu těžký. Ovládá se třemi páčkami. Jedna slouží na uzavření přívodu vody od přenosné stříkačky do trojáku, který potom vodu dalšími dvěma zbývajících páčkami hrne dopředu k levému a pravému proudu. To jsou poslední dvě pozice, které jsou potřeba k dokončení hasičského útoku – proudaři. Proudáři jsou dva a mají možná nejtěžší práci. I když jsem o pár řádků výše tvrdila, že nejtěžší práci má ten, kdo nese rozdělovač, možná musím své rozhodnutí přehodnotit. Proudáři mají za úkol přiběhnout k platu, kde musí „cvaknout“ neboli spojit spoje zakončující hadice, vzít do ruky těžké klubo smotaných hadic, běžet dopředu k terčům vzdálených od plata 90 m, kde před terči klubo odhodí na zem a nechají si v ruce pouze železnou spojku, do které zacvaknou proudnici. Zakleknou si, a musí se trefit do maličké dírky o průměru 5 cm. Vodou, která přitéká velkým tlakem dopředu, se má naplnit nádoba, která je přidělaná zezadu terče a má objem 10 litrů. Zajímalo mě, jak obtížné to je, na to mi jeden z proudářů odpověděl: *„Je to hodně o tom, jestli fouká, nebo ne, jestli to hodně rozprašuje a tak. Někdy nám přijde, že ten proud není tak čistej jak by měl bejt. Musíte podle sluchu,“* říká Michal F.

Po naplnění terčů deseti litry vody se rozsvítí červená blikající signalizace, která ukončí časomíru spuštěnou výstřelem z pistole. Všechny mnou výše zmíněné pozice jsou v družstvu stejně důležité. Ať už má jeden závodník větší a těžší úlohu než druhý, vše do sebe musí zapadat, každý musí sledovat toho druhého a všichni musí mít přehled o tom, co se na závodní dráze děje. *„Je to o sedmi lidech, není to o jednotlivci, jakmile to jednou neklapne, útok je jednoduše na nic. Ale nepřijdete za ním a nezačnete na něj rvát, prostě si to v klidu vyřikáte a musíte začít víc trénovat“* (Martin J.).

Tato skvělá souhra a spolupráce dává tomuto sportu právem název kolektivní sport.

V dřívějších dobách se tento sport rozvíjel spíše na vesnici, kdy všichni běhali jen tak pro zábavu a neřešili nějaká pravidla, běhali v zásahových oblecích a velkých nepohodlných tak zvaných zásahových botách, dnes se sport povznesl na jinou, spíše atletickou úroveň. Na závodech už nepotkáte člověka oblečeného v zásahovém obleku, všichni tito závodníci, sportovci nebo atleti, kterými dle mého názoru jsou, na sobě mají dres s logem a nápisem svého družstva. Staré zásahové široké kalhoty vyměnili závodníci za upnuté elastáky, které tvarují jejich nohu, a jsou mnohem pohodlnější na běh s těžkými hadicemi než původní oblečení. Každý ze závodníků vyměnil mohutné nepohodlné a nepraktické boty za atletické tretry, které závodníkům dopomáhají k rychlejšímu běhu a tím také k rychlejším časům a lepším výkonům. *„Dřív to byly takový spíš útoky pro srandu, normálně v teplákách, ale dneska už se to hodně posunulo, běhá se v tretrách, spousta týmů má i uplý dresy, prostě od toho vesnickýho sportu se to posunulo spíš na atletickou úroveň,“* říká Filip K.

Všechny tyto atributy spojené s požárním útokem a hlavně SDH Seč jsem se pokusila zachytit na mnou natočeném videu. Pro lepší viditelnost jsem video doplnila i o závodníky natočené záběry z GoPro kamery, které popisují situaci z nejbližších a nejzajímavějších míst.

7 Další činnosti SDH Seč

Hlavní a nejpříjemnější činností dobrovolných hasičů ze Seče je již zmíněná účast na soutěžích v požárním útoku. Jde o oblíbenou aktivitu, jenž baví snad každého z nich.

S činnostmi SDH Seč se ale ovšem pojí i věci méně příjemné, konkrétně povinnosti, jež musí členové sboru také plnit. *„Tak nebaví mě to, to pořádání, ale když chceš dělat něco, co tě baví, jako například běhat, tak musíš i něco obětovat a jít prostě pomáhat“* (Michal F.).

7.1 Vánoční a velikonoční jarmark

Jednou z povinností je účast na velikonočním jarmarku pořádaným městem ve spolupráci s dobrovolnými hasiči, kteří mají na starosti stánek s občerstvením. Tam prodávají suroviny ze zabijačky, kterou vlastnoručně provedli. *„Obnáší to i ne moc milé věci, třeba jako pořádání různých akcí, soutěží, brigády. Ty jarmarky pořádá město a my tam zajišťujeme občerstvení“* (Michal F.).

Střípky z tohoto velikonočního jarmarku jsem se také pokusila zachytit do svého filmu.

Moji informanti mají na pořádání akcí odlišné názory. Jednoho to baví, druhého ne, ale ve výsledku všichni vždy přijdou a účastní se příprav, obsluhy, úklidu i organizace akce. *„Na ty akce chodím rád, protože se tam vždycky sejdem, minimálně v pěti, takový to v uvozovkách silný jádro, který chodí na každou akci a pomáhá vždycky, když může, a s těma lidma mě to baví, ostatní lidi vnímám, že tam jsou, ale vim, že na ty svý lidi se můžu spolehnout. Tady se každé zná tak prostě víš jestli tohohle obsloužíš a bude milej nebo ne“* (Martin J.).

7.2 Hasičský ples

Jednou z dalších povinností člena sboru SDH Seč je účast a výpomoc na každoročně pořádaném plese Sborem dobrovolných hasičů. Ples je tradičně uskutečněn na začátku února a každý z členů zde zaujímá nějakou pozici. Dva musí obsluhovat na šatně, odebírat a vydávat lidem jejich uložené bundy. Další pomocníci stojí u tomboly a prodávají lístky a poté vydávají ceny. Tři další lidé jsou u občerstvení, které je možno si na plese zakoupit.

V neposlední řadě spousta lidí obsluhuje za barem, a jak už tomu na hasičských plesech bývá, nepije se zde pouze voda, proto jsou obsluhy barů opravdu potřebné. Několik z nich točí pivo, jiní zase rozlévají další alkoholické nápoje, a všude panuje perfektní souhra všech účastníků.

Účastníkům na akcích se sbor odvděčuje tím, že mají konzumaci alkoholických i nealkoholických nápojů, jídla a všeho možného, zcela zdarma.

„Co se týče společenských akcí, který organizujeme my jako sbor, tak tam výhody určitě jsou v tom, že máme třeba všechno jídlo a pití zdarma, co tam sníme a vypijeme, je jen na nás, a nic za to neplatíme“ (Martin J.).

SDH má i své sběrače skla, kteří chodí s tácem po sále a sbírají hosty odložené sklenice.

Při pozorování organizace hasičského plesu mě zajímalo, proč to tito lidé dělají. *„Tak ne že by nás to úplně bavilo, ale když se po nás něco chce, tak to splníme, protože víme, že když budeme chtít zase něco my, jako třeba nový přilby, nebo půjčit transita na závody, tak nám bude vyhověno. Prostě bez práce nejsou koláče“* směje se Michal F.

Dozvěděla jsem se, že dříve byly pořádány dva plesy za sezonu, vzhledem k velké účasti a obrovskému zájmu o tuto událost. Dnes už tomu tak není, ples je pořádán pouze jeden, ale přesto zůstal velice oblíbený a hojně navštěvovaný.

8 Výjezdová jednotka SDH Seč

Kromě pořádání různých akcí a účasti na soutěžích v požárním útoku je pro SDH Seč velice důležitá výjezdová jednotka dobrovolných hasičů, zkráceně JSDH. Vzhledem k zapálenosti jednotlivých členů sboru, mi bylo ve velké míře zodpovězeno na moje velice zvědavé otázky a dozvěděla jsem se spoustu zajímavých informací.

Zjistila jsem se například to, že jednotka je zařazena do JPO II - neboli jednotka Hasičského záchranného sboru ČR, jejímž úkolem je zajistit výjezd jednoho až tří družstev o zmenšeném počtu lidí. Jednotka poskytuje pomoc obcím speciální a ostatní technikou v území své působnosti. JPO se dělí hned na několik kategorií, které jsou od sebe odlišné pouze časovou povinností vyjet k zásahu do určité doby.

JSDH Seč je zařazena do JPO II, která musí vyjet do pěti minut od získání signálu od centrály, a to v minimálním počtu 3+1 což obsahuje tři hasiče a jednoho velitele. JPO II má územní působnost, což znamená, že zasahuje v katastru obce, která je zřídila. Neminou je ale také zásahy mimo obec, například do nedaleké Třemošnice a blízkého okolí. Všechny intervence mimo území obce JPO II, pro kterou byla tato jednotka zřízena, hradí Hasičský záchranný sbor kraje. Pokud jednotka vyjíždí k zásahu na území své obce, pro kterou byla zřízena, hradí náklady na zákrok obec – v našem případě Seč. Aby byla jednotka zřízena, musí mít alespoň dvanáct členů. Jednotka má ze zákona danou povinnost držet pohotovost, aby byla schopna, jak už jsem zmiňovala výše, vyjet do pěti minut od hlášení, v počtu 3+1. Kdo bude mít pohotovost, určuje velitel jednotky, který jí může určit například na týden, popřípadě podle flexibility člena sboru.

Členové této jednotky by nejlépe měli držet pohotovost v hasičárně, aby byli schopni výjezdu, jenž je daný zákonem. V našem případě ovšem nikdo v hasičárně pohotovost nedrží. Všichni členové JPO II bydlí rozestří po Seči ve velké blízkosti hasičárny dobrovolných hasičů. Hned vedle již zmíněné hasičárny je oblast nově vystavěných rodinných domů, ve

kterých žije několik dobrovolných hasičů. Z toho důvodu pro ně není problémem dostavit se před hasičárnu ve stanoveném čase. Několikrát se mi stalo, že jsem viděla již zmíněný výjezd dobrovolné jednotky, který byl opravdu rychlý. Začala houkat siréna, ani jsem se nenadála, a spousta lidí přijela před hasičárnu. I ti, kteří bydlí bezmála půl kilometru od hasičárny, vyběhnou v domácím oblečení, v pyžamu a v pantoflích, sednou do přistaveného auta a do minuty jsou připraveni. V hasičárně rychle vskočí do zásahového obleku a jsou schopni výjezdu k zásahu.

Dokonce jeden z dobrovolných hasičů, který je zároveň členem výjezdové jednotky, jak mi bylo sděleno od jeho syna, člena soutěžního družstva, pracuje pro město Seč jako obecní hasič, tudíž má ve smlouvě uvedeno, že musí držet pohotovost neustále. Účastní se proto každého výjezdu. Všichni členové jednotky musí projít pravidelnými zdravotními prohlídkami a navštěvují pravidelná školení. Tam se soustředí například na to, jak nosit dýchací přístroj. Pro toto povolení musí mít složenou zkoušku nositele dýchací techniky, po jejímž složení obdrží papír o povolení na nošení dýchacího přístroje. V neposlední řadě provádějí také školení na vyprošťování a stříhání automobilu a další různá školení. Jednotka pořádá různá školení a výcviky, aby si to členové jednotky mohli vyzkoušet, aby se to naučili, a zvládli to v nejvíce potřebné situaci.

A jak by člen jednotky měl vypadat? Mimo jiné by měl dbát o svůj vzhled. Neměli by na zásah nosit například řetízky, prstýnky a další věci, které by jim při zásahu mohly vadit. Musí být oholeni, a ti, kteří mají dlouhé vlasy, je musí mít svázané. Jejich povinností je mít vlasy upravené tak, aby jim nevadily například při nasazení helmy a aby jim nezasahovaly do masky a dýchacího přístroje. Mohli by tím ohrozit jak zdraví své, tak i zdraví svých spolupracovníků.

Někde jsem zaslechla, že pokud na místo zásahu přijede SDH dříve než HZS, SDH nemůže nic dělat. Tato situace mi ale byla objasněna. „*Jak to teda je u toho zásahu, když jsou*

dobráci a profíci, no tak je to prostě tak, že na většině zásahů, když přijedeme my, tak už tam profíci jsou a my přijedem jako druhý takže si velí HZS. No ale taky se třeba stane, že HZS je odjetý jinde a my tam přijedem jako první, tak si velíme my, jako dobráci a můžem normálně zdolávat zásah. A to že dobráci na profíky musej čekat to je blbost. Dám příklad že, když HZS odjede někam na zásah a mezitím na Seči začne hořet auto, tak tam pošlou nás, my tam přijedem a HZS tam nebude, tak normálně to auto uhasíme“ směje se Lukáš H. člen dobrovolných hasičů, výjezdové jednotky, student oboru Požární ochrana na SPSCH Pardubice a zapálený budoucí profesionální hasič.

Při tomto rozhovoru jsem poprvé slyšela pojem „dobráci“ který je mezi dobrovolnými hasiči, jak mi bylo řečeno, velice rozšířený a tato zkrácená verze pojmu se často používá. *„Dobráci? To používá hodně lidí... prostě jsou dobrovolní hasiči, tak se jim říká dobráci. Prostě slangovej výraz. Dokonce se tak jmenuje i jedna soutěž (Dobráci roku)“* (Lukáš H.).

„Jak získáváme zprávy o výjezdu? No zprávy nám choděj z operačního střediska HZS v Pardubicích. Tohle středisko je pro celej Pardubickéj kraj, takže když někdo zavolá hasiče, tak ten hovor jde nejdřív do Pardubic na operační, a tam pak vysílaj jednotky. Do zpráv píšou jaký maj jet auta, o jakou událost se jedná, a tak. Počet lidí potřebných k výjezdu tam neudávaj. Může jet tolik lidí kolik se vejde do aut a kolik jich přijde k hasičárně. Ale u nás v jednotce musí bejt zachovanej ten stav, že musí vyjet družstvo aspoň 3+1“ (Lukáš H.).

Ukázka vzorové zprávy, která přijde členům na mobilní telefon v době výjezdu:
TECHNICKA POMOC SPOLUPRACE SE SLOZKAMI IZS Sec Premilov vyhledavani
osoby, sraz na Premilove dole na louce. Tech: CAS DN 15/3500/250 – MAN – PCR331
DA12 – Ford

Tuto SMS zprávu si dobrovolní hasiči přeloží tak, že technikou, kterou je nutno vzít s sebou k výjezdu, je cisternová automobilová stříkačka. Čísla uvedená ve zprávě znamenají objem vody a výkon čerpadla. Ford znamená, že mají jet Fordem transitem, kterým se obvykle jezdí na závody.

Členové jednotky musí absolvovat různé typy školení, které se provádějí v pravidelných časových intervalech a některé pouze jednou nebo nepravidelně, ale i tak se musí časem opakovat. *„Pár tejdnu zpátky sme měli školení, že jsme stříhali auto, lehce jsem se toho cvičení bál, ale těšil jsem se na to, protože jsem nikdy auto nestříhal. Bylo to fakt zajímavý, byli jsme teda pod tlakem, nikdy jsem to nedělal tak jsem byl nervózní, ale bylo to fakt super. Není to teda žádná sranda, kdybych si měl představit, že tam leží nějakej zraněnej člověk, bylo by to takový... musel bych si na to zvyknout“* (Filip K.).

Jedná se například o školení na masážní desku. Hasiči byli na desku zaučeni pouze tehdy, když ji obdrželi, ale časem se výuka bude muset zopakovat. Na školení by měli být všichni členové jednotky. *„To, kdy a jak se školení provádí, závisí hodně na tom, na co to školení je a tak. To je prostě složitější, kdy se dělaj. Závisí na situaci“* (Lukáš H.).

Každý člen podepíše dokument, že byl na příslušném školení poučen a proškolen.

„Cvičení by se sice měli účastnit všichni, ale u nás to tak není. Nemusí to tak bejt. U nás je to tak, že přijde ten, kdo může, a po cvičení se taky žádněj papír neposepisuje, že jsme tam byli. A tyhle cvičení kde nic nepodepisujem se dělaj jenom proto, abychom si vyzkoušeli určitý typy zásahu. Jak u nich postupovat a podobně, aby sme to pak u ostrýho zásahu zvládli“ (Lukáš H.).

Pořádají se různé typy školení na různé typy zásahů. Ať už to jsou požáry, nebo dopravní nehody. *„Co si pamatuju, tak jsme měli cvičení požár školky, školy, ostrůvku na*

přehradě, pak byly cvičení na různý evakuace lidí, nebo teď někdy bude ten bambivak“

(Lukáš H.).

Rozlišují se dva druhy školení, a to cvičení prověřovací a cvičení taktické. Prověřovací cvičení znamená, že jednotka o tomto cvičení neví, a cvičení se dělá za účelem prověření jednotky. Cílem je zjistit, za jaký čas je jednotka schopna vyjet, v jakém počtu osob, například když je cvičení v týdnu a všichni jsou v práci, zda je někdo ochotný a schopný se zásahu účastnit.

Taktické cvičení je předem plánované, všichni členové jsou s ním obeznámeni. Tento trénink se dělá proto, aby se členové jednotky naučili nanečisto postup zásahu.

„Naše jednotka má ročně cca kolem 35 výjezdů. Většinou to jsou technický události, ale máme taky i dost požárů a taky nehod, ale to už nejsou nehody jako nehody. Tím jak se dělají kvalitnější a bezpečnější auta tak většinou jednotka jede třeba jenom na odtahování auta a uklizení oleje a toho místa po nehodě. Jsou i nehody kdy je třeba vyprošťuje ale třeba i nehoda kdy se používají hydraulický nůžky, a to auto se musí fakt stříhat. Ale taková nehoda je jen tak jednou dvakrát ročně. Moc to není. Naše jednotka hodně jezdí na ty resuscitace, už kvůli tomu že máme defibrilátor a tu masážní desku. A ještě bych chtěl říct takovou zajímavost, že třeba většina požárů není přes den, ale vznikají přes noc...“ (Lukáš H.).

Statistika požárů se prý neustále mění, ale důležité je vědět, že požáry nejsou nejčastější příčinou výjezdů.

9 Natáčení a tvorba filmu

9.1 Volba vizuálního modulu

„Velkou část informací o světě získáváme skrze zrak (a samozřejmě další smysly), přičemž naše vidění je determinované nejen vůlí, ale i fyziologickými a kulturními předpoklady“ (Čeněk, Porybná 2010: 11).

Už odmala pro mě bylo focení, natáčení a celkové zachycování okamžiků něčím výjimečným. Proto pro mě při volbě směru sociální antropologie byla volba vizuálního modulu naprostou samozřejmostí. Při hodinách k tomu určených jsem se naučila mnoho nových věcí a objasnila si tak spoustu faktů, které jsem se snažila zakomponovat do svého snímku.

9.2 Samotné natáčení

„Film skýtá pole symbolizaci a formulování myšlenek a postojů, které jsou jinými způsoby reprezentace nesdělitelné“ (Petráň 2011: 225).

Samotné natáčení jsem uskutečňovala ještě před tím, než jsem vůbec měla zadané téma své bakalářské práce. Začínala jsem tím, že mě členové soutěžního týmu v požárním útoku poprosili, abych zachytila jejich výkony na soutěžích, kterých jsme se účastnili. Poté, když jsem se rozhodla psát právě o komunitě dobrovolných hasičů, jsem začala doplňovat své záběry pouhých hasičských útoků i o přípravu členů družstva jejich náčiní, a chování na soutěžích, trénincích, i při pořádání akcí.

Snažila jsem se proto zachytit ústřížky z akcí pořádaných SDH Seč. Dokonce jsem si zakoupila stativ, který měl za úkol mé záběry posunout na co nejvyšší úroveň. Avšak ne vždy byla vhodná příležitost stativ postavit a točit z něj. Začínala jsem se záběry hasičských

soutěží, útoků právě SDH Seč, s jejich přípravou a různými společenskými akcemi. Na těchto akcích bylo natáčení omezenější, vzhledem k mé účasti na nich a pomoci například při obsluze na hasičských závodech a na plesech. Některé události, jako byl například dětský den, pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč jsem dokumentovala pouze fotografiemi, které jsem se do svého výsledného filmu rozhodla také zakomponovat. Všechny mnou postupně nasbírané záběry jsem doplnila o plánované natáčení vyprávění informantů v jejich domovské hasičské zbrojnici.

Volba kompozice pro mě byla jasná. Přijela jsem na Seč, a dala jsem si s dobrovolnými hasiči sraz u tamní turistické atrakce – vodní přehradu, pro kterou je Seč vyhlášená a velice navštěvovaná jak v zimním, tak i letním období. Bohužel je na Seči většina dnů větrných, a proto nebylo vůbec nic slyšet. Udělala jsem si proto jen pár záběrů samotné přehradu bez informantů, a přesunuli jsme se do hasičské zbrojnice. Vzhledem k přeplněnosti hasičárny poháry získanými soutěžním družstvem SDH Seč A, pro mě byla nová kompozice na světě.

Posadila jsem své informanty přímo přede mnou již zmíněné poháry a snažila jsem se s nimi vést rozhovory. Všichni se ovšem cítili před kamerou velice nesví, a proto celé natáčení probíhalo mírně křečovitě. Snažila jsem se, aby si kamery vůbec nevšimli. Neustále jsem je prosila o to, aby se semnou bavili tak, jako když si normálně povídáme. Ze začátku se necítili moc dobře, ale postupem času se atmosféra uvolnila. Všichni mluvili velice otevřeně a kamer opomíjeli. Jeden můj informant byl dokonce tak výřečný, že jsem ho musela neustále směřovat zpět k tématu. Byl totiž schopný odvádět řeč úplně na jiné téma, o kterém rád povídal dlouhou dobu a nebyl k zastavení.

Mnou zachycené okamžiky jsem se rozhodla doplnit o záběry z GoPro kamery, kterou měli závodníci připevněnou k helmě. Docílila jsem tak záběrů z blízka, které obyčejný kameraman není schopen postihnout. Rozhodla jsem se tím celé dílo oživit.

9.3 Rozhovory

První dialog probíhal velice nenásilně, a to dokonce tak, že zprvu nebylo jasné, jestli je to vůbec rozhovor. Vznikl úplnou náhodou, a to tak, že se u nás dva z dobrovolných hasičů stavili na návštěvu, a z ničeho nic se začali bavit o tom, jak se minulý pátek učili vystříhávat člověka z auta. Začala jsem proto nenápadně zvědavě pokládat různé otázky, které zněly velice nenásilně, a proto byl rozhovor velice přirozený a nenucený. Dozvěděla jsem se, že jeden z našich dvou návštěvníků dělal figuranta, který ležel v již zmíněném autě. Ostatní členové sboru se učili, jak držet velice těžké nůžky, kde správně stříhnout a jak celou akci provést. Velitelem celé akce byl Bohuslav Š., kterého zmiňuji výše v mém textu, a který je zároveň i velitelem stanice jak profesionálních hasičů, tak i hasičů dobrovolných.

Zajímalo mě, jak mladí kluci přistupují k tomuto „braní“ volného času.

Na mou otázku mi odpověděli takto: *„Tak nás to baví, ale hlavně si vyzkoušíš něco, co si nikdo jen tak nevyzkouší....Je to zajímavý a baví nás to. Baví nás, že se cejtíme potřebný, že bysme dokázali pomoci lidem, a tak...“* (Michal F. a Filip K.).

Další mé otázky už byly součástí mého natáčení, o kterém moji informanti věděli.

Rozhovory jsem se rozhodla zakomponovat do své práce, a citacemi alespoň některých pasáží, jsem chtěla více přiblížit život a vztah členů SDH Seč.

Respondentům jsem mimo jiné kladla tyto otázky, díky kterým jsme se pak dostali hlouběji do jádra věci:

Jak ses dostal k hasičům?

Na otázku o tom, jak se moji informanti dostali ke sboru, mi bylo odpovězeno, že před zhruba deseti lety přišel na základní školu v Seči jeden z dobrovolných hasičů, který zastává funkci referenta mládeže, a dělal se nábor na družstvo dětí.

„My jsme se přihlásili a vydrželo nám to do teď“ (Filip K.).

„No tak mě k tomu vlastně přivedl táta, kterej běhal hasiče a jezdil jsem s ním už od malička na závody, což se mi líbilo, proto když pak přišel na základku Michal a dělal nábor na nový družstvo dětí, neváhal jsem se přihlásit. Jezdili v jejich slavný éře po celý republice, byli nejlepší a neměli konkurenci. Bylo to hlavně tím, že měli super vybavení a mašinu“ (Michal F.).

Co ty poháry, které za tebou vidíme, a proč už starší neběhají?

„Většina pohárů je třeba z let 1995 – 2010 a je to hlavně tím že hodně trénovali... tak teď už maj všichni děti a práci a maj jiný starosti. Dřív když běhali tak nebyla taková konkurence jako je dneska, dneska už tenhle požární sport dělá hrozně moc lidí. Některý jsou fakt dobrý a hrozně často trénujou, dřív to tak nebylo a tolik týmů nejezdilo a nebylo to zas tak populární“ (Filip K.).

Co tě u sboru drží?

„Tak zaprvý mě ten sport fakt hodně baví, ale za druhý je to hlavně o tý partě lidí, jsou to fakt super lidi, se kterejma bych se bavil, i kdybych ten sport nedělal, kdybychom se rozpadli, tak bych se s nima furt bavil...“ (Filip K.).

„U hasičů mě drží především ten sport a ten kolektiv. Neřekl jsem vyloženě, že mě to pořádání akcí nebaví, ale zabírá to čas a ne vždy se setkáš s kladnou odezvou, protože lidi jsou občas protivný“ (Michal F.).

Nevadí ti to pořádání těch akcí?

„Na ty akce chodím rád, protože se tam vždycky sejdem, minimálně v pěti, takový to v uvozovkách silný jádro, který chodí na každou akci a pomáhá vždycky, když může, a s těma

lidma mě to baví, ostatní lidi vnímám, že tam jsou, ale vim, že na ty svý lidi se můžu spolehnout. Tady se každej zná tak prostě víš jestli tohohle obsloužíš a bude milej, nebo ne“ (Martin J.).

„Tak nebaví mě to, to pořádání, ale když chceš dělat něco, co tě baví, jako například běhat, tak musíš i něco obětovat a jít prostě pomáhat“ (Michal F.).

Jaké to má výhody a jaké to má nevýhody být dobrovolným hasičem?

„Fakt mě ten sport baví a fakt je to dobrej koníček, to je výhoda, a nevýhoda je... sice vám to zabírá hrozně moc času, ale ani nevíte, jak byste jinak ten čas trávili. Je to nejlíp strávenej čas. Teda aspoň pro mě. Někde s klukama na soutěži je nejlíp strávený odpoledne, dopoledne... Další výhodou je že na těch akcích máme všechno jídlo a pití zadarmo, a to je na tom pořádání fajn,“ směje se Filip K.

Jaký máš vztah k ostatním členům sboru?

„Kluky mám hodně rád, jsou to moji nejlepší kamarádi, trávím s nima hodně času, jezdíme spolu i na různý zábavy a akce... není to jenom o tom sportu a o těch závodech, ale jsme spolu i mimo... děláme spolu všechno“ (Filip K.).

„Bejt v týmu mě baví, protože jsme parta, která se na sebe nikdy nenaštve, vždycky si to vyříkáme. Nedokážu si tohle představit dělat s někým jiným.“ (Martin J.)

„Všichni stavíme hasiče na první místo, když jsou nějaký oslavy tak prostě si je posunem a jedem na závody“ (Martin J.).

„Trávíme spolu osmdesát procent volnýho času, ať už jde o ježdění na soutěže, zábavy, diskotéky, sledování hokeje, filmů, hraní deskovejch her, a tak různě, a hlavně, když někdo něco potřebuje tak si jdeme vzájemně pomoci“ (Michal F.).

„Třeba čtrnáct dní zpátky jsme pomáhali jednomu z nás stěhovat ledničku z bytu“ (Filip K.).
„Tohle panuje i u našich tátů, i když spolu třeba neběhají tak si pomáhají mimo práci, s čím potřebují, u nás třeba teď byli dělat pergolu a příště si to zas oplatějí u někoho jiného s něčím jiným“ (Filip K.).

9.4 Střih a tvorba audiovizuálního díla

„Po týdnech, měsících a někdy i letech natáčení se nám tehdy nahromadilo úctyhodné množství filmového pásu nebo magnetických pásek. Znamená to hodiny projekcí, deset, dvacet, třicet hodin, mnohem více, než by snesl i ten nejoddanější divák“ (Gauthier 2004: 201).

Průběh tvorby výsledného filmu byl následující. Sestříhat mnou pořízený materiál, který vzhledem k mé zainteresovanosti ve sboru čítal opravdu velké množství obrázků a videí, nebyl vůbec jednoduchý úkol. Rozhodla jsem se tedy, že si nejprve všechnen materiál projdu a vyhodnotím, které úseky použiji, a které ne. Po absolvování tohoto kroku se mi můj výběr videí moc nezúžil. Stále zde bylo mnoho věcí, které se mi zdály pro tuto práci vhodné a zajímavé.

Vzhledem k tomu, že můj počítač není kompatibilní s takto složitými aplikacemi a nebyla jsem schopna na něm film sestříhat, byla jsem nucena najít jiný způsob. Vzpomněla jsem si tedy na hodinu střihu, ve které jsme měli sestříhat film z podobně obsáhlého materiálu. Prvním krokem bylo, že jsme si menší videa sestříhali po menších částech, které se pak daly používat samostatně. Rozhodla jsem se tedy postupovat stejně. Seřadila jsem si videa podle toho, zda to byla příprava, útoky, záběry z jarmarků, nebo fotky z dětského dne. Všechny části jsem si postupně nastříhala dohromady a tím pro mě měla být práce jednodušší. Potom už jsem jen z mnou sestříhaných záběrů vybírala opravdu ty, které by stály za to být viděny, a které by korespondovaly s mou představou závěrečného díla.

10 Závěr

V závěru své práce bych se ráda přiznala k tomu, že z počátku jsem nevěděla jak a čím začít. Netušila jsem jak oddělit podstatné informace od nepodstatných, a proto jsem zkoušela několik variant. Spoustu počátečních textů jsem jednoduše zmačkala a vyhodila do koše.

Když jsem se ovšem do psaní konečně dostala, nemohla jsem se od ní odtrhnout a bylo mi velice líto, když už jí byl konec. Bavilo mě zkoumat skupinu lidí, vést s nimi rozhovory a zjišťovat odpovědi na moje otázky. Proto bych závěrem chtěla říci, že na této skupině dobrovolných hasičů je opravdu mnoho věcí, se kterými by se dalo dále pracovat. Já jsem si ale zvolila tu, co obnáší být dobrovolným hasičem právě v této lokalitě. Bylo pro mě velice těžké neodchýlit se od tématu a věnovat se opravdu jen tomu jednomu tématu, které je smyslem mého bádání.

Po absolvování všech mnou domluvených rozhovorů a zúčastněného pozorování jsem pochopila řadu věcí. Především tu, jak to ve sboru funguje.

I když jsem zjistila spoustu věcí, myslím si, že díky mé částečné zainteresovanosti ve sboru se mi nedostalo dostatečných odpovědí, jako kdybych byla cizí výzkumník přicházející zvenčí. Tak by byly mé poznatky určitě hodnotnější. Ale i přes to si myslím, že jsem se spoustu informací dozvěděla.

Zjistila jsem, že být členem dobrovolných hasičů právě v Seči neznamena pouze radosti, ale nese to s sebou i spoustu starostí a povinností. Zabírá to mnoho volného času, ale dle mého průzkumu to tak členové sboru nevnímají. Členství ve sboru berou spíše jako součást svého života a součást svého životního stylu. Hasiči jsou pro ně jako rodina než jen nějaký zájmový kroužek.

Všichni členové týmu si vzájemně pomáhají a sdílejí spolu všechny radosti i starosti života. Jsou to kamarádi, kteří se na sebe vždy rádi spolehnou. Tráví spolu čas i mimo sbor a to mi přijde správné vzhledem k budoucímu působení ve sboru.

Být dobrovolným hasičem právě v Seči, obnáší být tak trochu pořadatel a organizátor různých akcí jako jsou denní a noční soutěž, jarmarky a ples. Při těchto událostech se z vás musí stát také výčepník a číšník, ale také učitel, chůva nebo vychovatel při pořádání dětských dnů.

V neposlední řadě musíte být přítel, protože přátelství utužuje všechny kolektivy a tvoří jim mnohem silnější pouto. To jsem při svém výzkumu viděla nejvíc, protože všichni moji informanti mi začali vyprávět o tom, jak spolu jezdí na diskotéky, tráví spolu čas i mimo akce, grilují spolu, chodí spolu ven a podobně.

Na všechny akce pořádané sborem, které nejsou až tak jednoduché na přípravu, chodí jen proto, že je udržuje jejich parta, se kterou chtějí neustále trávit čas. Pomáhají jeden druhému při stěhování věcí z bytu a nikdy u nich není problém pro toho druhého někam dojet nebo pro něj něco udělat. Dále musíte být statečný záchranář, pokud jste členem výjezdové jednotky, a také pořádný a zodpovědný muž, který se nebojí řešit problémy a chránit obyvatelstvo. Těmito všemi dojmy a rolemi na mě působili dobrovolní hasiči ze Seče, u kterých jsem velice ráda prováděla svůj terénní výzkum.

11 Bibliografie

Bourdieu, P. 1998. *Teorie jednání*. Praha: Karolinum

Čeněk D., T. Porybná (eds.) 2010. *Vizuální antropologie – kultura žitá a viděná*. Červený Kostelec: Pavel Mervart

Eriksen, T. H. 2008. *Sociální a kulturní antropologie*. Praha: Portál, s. r. o.

Gauthier, G. 2004. *Dokumentární film: jiná kinematografie*. Jihlava: AMU.

Hendl, J. 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál

Linhart, J., M. Petrušek, A. Vodáková, H. Maříková. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum.

Murphy, R. F. 2004. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství.

Petráň, T. 2011. *Ecce Homo: Esej o vizuální antropologii*. Pardubice: UPCE.

Pileček, J. 2010. Koncept sociálního kapitálu: pokus o přehled teoretických a metodických. *Geografie*. Dostupné z: <http://geography.cz/sbornik/clanky-z-casopisu-geografie-20101-135/> [2017-06-18].

Růžička, M., P. Vašát 2011. Základní koncepty Pierra Bourdieho: pole - kapitál - habitus.

Antropoweb, Dostupné z: <http://antropologie.zcu.cz/zakladni-koncepty-pierra-bourdieu-pole-kapital-habitus> [2017-06-18]

Soukup, V. 2004. *Přehled antropologických teorií kultury*. Vyd. 2. Praha: Portál

Veselý, A. 2007 Sociální kapitál v teorii J. Colemana. *Socioweb.cz*. Dostupné z:

<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=teorie&shw=296&lst=115> [cit. 2017-06-18]

11.1 Ostatní zdroje

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, © 2017, Integrovaný záchranný systém. Naposledy aktualizováno 26. 6. 2009. Dostupné z:

<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>, Naposledy navštíveno: 7. 3. 2017

HISTORIE SDH SEČ – 2008 <http://sdhsec.cz/historie.html>, Naposledy navštíveno 7. 3. 2017

11.2 Seznam příloh

Příloha č. 1 - Tabulka výjezdů jednotky dobrovolných hasičů za rok 2015 vytvořená velitelem Bohuslavem Š.

Příloha č. 2 – Soutěžní družstvo SDH Seč s velitelem dobrovolných hasičů Bohuslavem Š. (vpravo dole) a jedním z otců člena týmu (vlevo dole) po vyhlášení v Morašicích

Příloha č. 3 – Soutěžní družstvo SDH Seč s velitelem dobrovolných hasičů Bohuslavem Š. (vlevo dole) a jedním z otců člena týmu (vpravo dole) po vyhraných rozstřelech v Horce – zachyceno na videu

Příloha č. 4 – dětský den pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč – člen sboru SDH v kostýmu pohádkové postavy

Příloha č. 5 – dětský den pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč – člen sboru SDH
v kostýmu pohádkové postavy

Příloha č. 6 – dětský den pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč – člen sboru SDH
v kostýmu pohádkové postavy

Příloha č. 7 – dětský den pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč – členové sboru SDH
v kostýmu pohádkové postavy – Ája a Maxipes Fík

12 Přílohy

Příloha č. 1 - Tabulka výjezdů jednotky dobrovolných hasičů za rok 2015 vytvořená velitelem Bohuslavem Š.

Měsíc	Datum	Čas	Typ události	Objekt, spolupráce složek	Místo
Leden	10.1. So B	21:11	Technická pomoc	Strom	Seč
	30.1. Pá A	2:56	Technická pomoc	Strom	Seč
	31.1. So B	7:50	Únik NL.	Bioplynová st.– únik látek	Liboměřice
Únor	8.2. Ne A	19:00	Technická pomoc	ZZS	Seč
	16.2. Po C	14:00	Technická pomoc	ZZS	Seč
	26.2. Čt A	16:30	Technická pomoc	ZZS	Třemošnice
Březen	7.3. So C	4:55	Záchrana osob	Pohřešovaná osoba	Bojanov
	21.3. So C	19:50	Dopravní nehoda	OA	Kraskov
Duben	4.4. So B	21:37	Požár	Mlýn	Mladotice
	5.4. Ne C	22:47	Technická pomoc	ZZS	Seč
	19.4. Ne B	19:42	Požár	Tráva, keře	Prachovice
	23.4. Čt C	6:16	Záchrana osob	OA ve vodě – přehrada	Seč – Hoješín
Květen	3.5. Ne A	21:16	Požár	Chata	Liboměřice
	8.5. Pá C	12:56	Požár	Tráva	Prachovice
	15.5. Pá A	19:57	Dopravní nehoda	OA- vyproštění	Seč – Kraskov
	28.5. Čt B	13:23	Taktické cvičení	Pohřešovaná osoba	Přemilov
	30.5. So A	17:16	Požár		
Červen	5.6. Pa A	12:46	Požár	Tráva	Seč – Ústupky
	5.6. Pa A	23:51	Technická pomoc	ZZS	Seč
	16.6. Út C	9:12	Taktické cvičení	Požár lesa – ostrov	Seč
	26.6. Pá A	23:16	Technická pomoc	ZZS	Seč
	28.6. Ne C	11:14	Technická pomoc	ZZS	Seč
	28.6. Ne C	16:17	Dopravní nehoda	OA + motocykl	Seč

Červenec	2.7. Čt A	18:20	Záchrana osob	Pohřešovaná osoba - přehrada	Seč
	6.7. Po B	15:56	Technická pomoc	ZZS	Seč
	23.7. Čt A	16:30	Technická pomoc	ZZS	Hoješín
	24.7. Pá B	14:55	Požár	Strniště	Vápenný Podol
	30.7. Čt B	19:37	Požár	Zahradní domek	Seč
Srpen	1.8. So A	13:46	Požár	Tráva	Mladotice
	10.8. Po A	10:14	Technická pomoc	Odstranění hmyzu	Seč – Ústupky
	14.8. Pá B	11:53	Požár	Tráva	Bojanov
	15.8. So C	13:13	Technická pomoc	ZZS	Seč
	18.8. Út C	00:44	Technická pomoc	ZZS	Seč
	22.8. So A	12:38	Technická pomoc	ZZS	Seč
	23.8. Ne B	16:01	Záchrana osob	Převrácená loď - přehrada	Seč
	24.8. Po C	12:40	Požár	Tráva	Starý Dvůr
Měsíc	Datum	Čas	Typ události	Objekt, spolupráce složek	Místo
Září	18.9. Pá A	19:28	Dopravní nehoda	OA	Bojanov
Říjen	2.10. Pá C	15:37	Požár	Tráva, keře	Seč – Javorka
	4.10. Ne B	18:22	Požár	Keře, stromy	Běstvína
Listopad	2.11. Po A	14:55	Taktické cvičení	Domov seniorů	Seč
	4.11. St C	14:22	Požár	Kontejner	Počátky
	4.11. St C	23:29	Požár	RD	Seč
	22.11 Ne C	9:13	Požár	Výrobní hala	Třemošnice
	24.11 Út B	10:26	Taktické cvičení	Škola	Bojanov
Prosinec	16.12. St C	10:02	Taktické cvičení	Školka	Seč

Zdroj: Bohuslav Š.

Příloha č. 2 – Soutěžní družstvo SDH Seč s velitelem dobrovolných hasičů Bohuslavem Š.
(vpravo dole) a jedním z otců člena týmu (vlevo dole) po vyhlášení v Morašicích

Zdroj: Autorka

Příloha č. 3 - Soutěžní družstvo SDH Seč s velitelem dobrovolných hasičů Bohuslavem Š. (vlevo dole) a jedním z otců člena týmu (vpravo dole) po vyhraných rozstřelech v Horce – zachyceno na videu

Zdroj: Autorka

Příloha č. 4 – dětský den pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč – člen sboru SDH
v kostýmu pohádkové postavy

Zdroj: Autorka

Příloha č. 5 – dětský den pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč – člen sboru SDH
v kostýmu pohádkové postavy, Zdroj: Autorka

Příloha č. 6 – dětský den pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč – člen sboru SDH
v kostýmu pohádkové postavy

Zdroj: Autorka

Příloha č. 7 – dětský den pořádaný městem ve spolupráci s SDH Seč – členové sboru SDH
v kostýmu pohádkové postavy – Ája a Maxipes Fik

Zdroj: Autorka